

Затверджено
розпорядженням Президії НАН України
від «29» листопада 2024 р. № 668

СТАНДАРТ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

СОУ НАН 72.1-001:2011

**ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ**

Видання офіційне

Київ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
2025

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний центр (ТЦ) НАН України
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: розпорядження Президії НАН України від 28.12.2011 № 844
- 3 НА ЗАМІНУ Р 88-001-99
- 4 ПЕРЕВИДАННЯ ЗІ ЗМІНОЮ №1 ТА ПОПРАВКОЮ № 1, затвердженими наказом ТЦ НАН України від 21.06.2024 № 7-од ; прийнято та надано чинності розпорядженням Президії НАН України від 29.11.2024 № 668.
- 5 ПІДРОЗДІЛ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ВЕДЕННЯ: Відділ досліджень проблем стандартизації та метрології в науці Технічного центру НАН України

Право власності на цей документ належить НАН України.
Стосовно врегулювання прав власності звертатися до ТЦ НАН України

НАН України, 2025

ЗМІСТ

	С.
Вступ	0
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять.....	2
4 Загальні положення	4
5 Розроблення та оформлення ТЗ на НДР.....	7
5.1 Загальні положення	7
5.2 Розроблення ТЗ на НДР	7
5.3 Оформлення ТЗ на НДР	9
6 Роботи, що супроводжують проведення НДР	10
6.1 Патентні дослідження	11
6.2 Метрологічне забезпечення НДР	12
6.3 Забезпечення надійності	13
7 Приймання та оцінювання НДР	14
7.1 Загальні положення	14
7.2 Попередня наукова і науково-технічна експертиза НДР	14
7.3 Приймання результатів НДР вченою (науково-технічною) радою	15
7.4 Приймання НДР приймальною комісією	16
8 Державна реєстрація та облік НДР	17
Додаток А Орієнтовний зміст робіт під час проведення НДР.....	23
Додаток Б Форма титульного аркуша ТЗ на НДР.....	25
Додаток Ба Форма останнього аркуша ТЗ на НДР <i>(Долучено, Зміна № 1)</i>	26
Додаток В Перелік основних нормативних документів із метрологічного забезпечення НДР	27
Додаток Г Орієнтовний зміст метрологічної експертизи.....	29
Додаток Д Перелік основних нормативних документів із забезпечення надійності	30
Додаток Е Бібліографія	31

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» 26.11.2015 № 848-VIII, постанови Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 «Про затвердження Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України», наказу Міністерства освіти і науки України від 24.03.2022 № 271 «Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій», національного класифікатора України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» та у зв'язку із втратою чинності низки нормативних документів, на які є посилання у попередньому виданні, постала потреба в перевірці та внесенні змін до стандарту Національної академії наук України СОУ НАН 73.1-001:2011 «Організація і проведення науково-дослідних робіт», що розроблений на заміну академічного стандарту Р 88–001–99 «Організація і проведення науково-дослідних робіт» та в розвиток національного стандарту ДСТУ 3973–2000 «Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення».

Ця редакція стандарту Національної академії наук України стосовно організації і проведення науково-дослідних робіт в установах і організаціях НАН України подана зі змінами та поправками.

На підставі статті 23 Закону України «Про стандартизацію» цей стандарт застосовують установи і організації НАН України на добровільній основі.

Примітка.

Нормативні документи, які наведені в розділі 2 «Нормативні посилання», у додатку В та в додатку Д, були чинні на час перевірки та розроблення змін до цього стандарту. Проте, згідно з діючим законодавством усі стандарти підлягають перегляду. Тому в практичній діяльності слід застосовувати найновіші видання стандартів і нормативних документів.

(Змінено, Зміна № 1).

СТАНДАРТ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

(Змінено, Зміна № 1).

Чинний від 2012-01-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт поширюється на відкриті (несекретні) науково-дослідні роботи (НДР) і містить настанови та практичні поради щодо організації і проведення наукових досліджень в установах і організаціях (далі — організації) НАН України.

Стандарт встановлює правила щодо:

- розроблення та оформлення технічного завдання на проведення науково-дослідної роботи (ТЗ на НДР);
- доцільності встановлення етапів виконання НДР та змісту робіт на цих етапах;
- державного реєстрування та обліку НДР;
- складання наукових і науково-технічних звітів та їх оформлювання;
- порядку оцінювання та приймання закінчених НДР.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

- ДСТУ 2681-94 Метрологія. Терміни та визначення;
- ДСТУ 2860-94 Надійність техніки. Терміни та визначення;

Видання офіційне

- ДСТУ 2863-94 Надійність техніки. Програма забезпечення надійності. Загальні вимоги;
- ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання;
- ДСТУ 3278-95 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Основні терміни та визначення;
- ДСТУ 3575-97 Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення;
- ДСТУ 3973-2000 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення;
- Державний класифікатор України ДК 015-97. Класифікація видів науково-технічної діяльності.

(Змінено, Зміна № 1).

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті використано терміни, установлені в законах України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [1], «Про власність» [2], «Про наукову і науково-технічну експертизу» [3], «Про метрологію та метрологічну діяльність» [4], а також у національних стандартах України ДСТУ 2681, ДСТУ 2860, ДСТУ 3278, ДСТУ 3575, ДСТУ 3973 та в наведених значеннях.

3.1 науково-дослідна робота

Сукупність робіт, які виконують з метою пошуку перспективних принципів та шляхів створення нової чи модернізації виготовленої продукції (ДСТУ 3278)

(Змінено, Зміна № 1)

3.2 наукова діяльність

Інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження [1]

2 *(Змінено, Зміна № 1).*

3.3 науково-технічна діяльність

Наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки [1]

(Змінено, Зміна № 1).

3.4 фундаментальні наукові дослідження

Теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання нових знань про закономірності організації та розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язків [1]

(Змінено, Зміна № 1).

3.5 прикладні наукові дослідження

Теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань для практичних цілей [1]

(Змінено, Зміна № 1).

3.6 науковий результат

Нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо [1]

3.7 науково-прикладний результат

Одержані під час проведення прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок нові або істотно вдосконалені матеріали, продукти, процеси, пристрої, технології, системи, нові або істотно вдосконалені послуги, введені в дію нові конструктивні чи технологічні рішення, завершені випробування, розробки, що впроваджені або можуть бути впроваджені в суспільну практику [1]

(Змінено, Зміна № 1).

3.8 наукова (науково-технічна) продукція

Науковий та (або) науково-прикладний результат, призначений для реалізації [1]

3.9 *(Вилучено, Зміна № 1).*

3.10 *(Вилучено, Зміна № 1).*

3.11 науково-технічні (експериментальні) розробки

Науково-технічна діяльність, що базується на наукових знаннях, отриманих у результаті наукових досліджень чи практичного досвіду, та провадиться з метою доведення таких знань до стадії практичного використання [1]

(Змінено, Зміна № 1).

3.12 експериментальний зразок

Зразок продукції, який використовують для проведення дослідних випробувань і який має ознаки продукції, передбачуваної для розроблення (ДСТУ 3278).

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Основним завданням НДР є одержання нових знань у певній сфері наукової і (або) науково-технічної діяльності.

4.2 НДР проводять за тематичними планами наукових досліджень установи, які, як правило, структурно складаються за такими розділами [5]:

- державна тематика;
- програмно-цільова і конкурсна тематика НАН України;
- відомча тематика (відомче замовлення) НАН України;
- пошукова тематика;
- договірна тематика.

4.3 Формування тематики наукових досліджень установи здійснюється з урахуванням прогнозів і світових тенденцій розвитку науки і техніки, кон'юнктури ринку науково-технічної продукції і законодавчих, нормативно-правових і інших чинних розпорядчих документів.

4.4 Виконавець та замовник НДР — це сторони з будь-якою формою власності, які беруть участь в організації і проведенні НДР та є суб'єктами

наукової і (або) науково-технічної діяльності.

4.5 Для проведення НДР керівник організації-виконавця призначає керівника НДР та головний підрозділ, який відповідає за виконання НДР в цілому.

За необхідності в проведенні НДР можуть брати участь декілька організацій. У цьому випадку головний виконавець НДР координує роботу організацій-співвиконавців і виступає перед ними як замовник, а також відповідає перед основним замовником за науковий (науково-технічний) рівень роботи в цілому.

4.6 Замовник НДР має право на будь-якому етапі НДР провести перевіряння ходу виконання роботи згідно з календарним планом.

4.7 Оцінювання та приймання НДР здійснює вчена (науково-технічна) рада організації-виконавця, приймальна комісія чи замовник НДР.

У кожному конкретному випадку замовник і виконавець НДР у технічному завданні (далі — ТЗ) на науково-дослідну роботу визначають форму та процедуру приймання закінченої НДР та її етапів, якщо останні передбачено в ТЗ.

4.8 Науково-дослідну роботу вважають закінченою, якщо виконавець одержав документ стосовно приймання НДР і затверджений звіт про НДР, оформлений згідно з ДСТУ 3008.

Документом про приймання НДР може бути:

- протокол вченої (науково-технічної) ради організації-виконавця НДР, затверджений відповідним відділенням НАН України;
- акт приймання, затверджений в установленому порядку, коли приймання НДР проводила приймальна комісія;
- акт здавання-приймання, підписаний замовником, коли приймання НДР проводив замовник.

Конкретний вид документа про приймання НДР визначають у ТЗ.

4.9 Якщо в процесі виконання НДР виявлено недоцільність подальшого проведення досліджень або очікують одержання негативного результату,

виконавець призупиняє роботу і повідомляє про це замовника в термін, обумовлений ТЗ на НДР. В останньому випадку виконавець і замовник НДР приймають спільне рішення щодо продовження досліджень, визначають їхні напрями, а в ТЗ вносять відповідні зміни.

Рішення про недоцільність продовження ініціативної розробки приймає керівництво організації-виконавця.

4.10 Як результат науково-дослідної роботи можуть бути рекомендації щодо подальшого проведення дослідно-конструкторських (дослідно-технологічних) робіт та можливостей розроблення проектів відповідних нормативних документів згідно з вимогами стандартів національної стандартизації.

4.11 Право використання об'єктів інтелектуальної власності, що стали результатом виконання НДР, визначають договором (контрактом).

Примітка. Об'єктами права інтелектуальної власності є відкриття, винаходи, результати НДР та інші результати інтелектуальної праці [2].

4.12 Майнові та пов'язані з ними особисті немайнові відносини, що виникли в процесі проведення НДР, регулюються законодавством України, відповідними нормативно-правовими актами та умовами договору між виконавцем і замовником НДР.

4.13 Мова звіту про НДР та іншої документації, що створюється в процесі виконання НДР, визначається законодавством України, якщо інші вимоги не обумовлені в ТЗ на НДР.

4.14 Організація і порядок проведення закритих НДР повинні відповідати вимогам нормативних документів з озброєння та військової техніки.

(Змінено, Зміна № 1).

4.15 *(Вилучено, Зміна №1).*

5 РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТЗ НА НДР

5.1 Загальні положення

5.1.1 ТЗ на НДР є основним технічним документом, що визначає мету, вимоги, обсяг та термін виконання, порядок оформлення, способи реалізації результатів закінчених НДР, а також інші аспекти щодо виконання НДР.

5.1.2 Дозволено замість ТЗ на НДР застосовувати будь-який документ, який містить необхідні і достатні вимоги до виконання роботи, визнаний замовником та виконавцем НДР. Зміст такого документа повинен містити ту ж інформацію, що і ТЗ на НДР.

5.1.3 ТЗ на НДР розробляє, як правило, виконавець НДР з урахуванням конкретних вимог замовника НДР на основі наукового прогнозування, аналізування інформаційних матеріалів щодо новітніх досягнень світової науки і техніки стосовно об'єкта дослідження, вивчення за темою дослідження патентної та науково-технічної документації тощо.

5.1.4 ТЗ на НДР не повинно обмежувати ініціативу виконавця НДР.

5.1.5 Необхідність проведення метрологічної експертизи та нормоконтролю технічного завдання на відповідність вимогам чинних стандартів визначають замовник і виконавець НДР.

5.2 Розроблення ТЗ на НДР

5.2.1 Здебільшого ТЗ складається з розділів:

- підстава для проведення НДР;
- мета та призначення НДР;
- основні вимоги до проведення НДР;
- етапи проведення НДР;
- порядок приймання НДР та її етапів;
- рекомендації щодо реалізації результатів НДР;
- додатки.

Перелік та зміст розділів ТЗ визначають розробник ТЗ і замовник НДР, а на ініціативні дослідні роботи — виконавець НДР.

5.2.2 У розділі «Підстава для проведення НДР» наводять повну назву документів, на підставі яких виконують цю роботу, терміни початку та закінчення роботи.

5.2.3 У розділі «Мета та призначення НДР» розкривають мету, яку планує досягти дослідник; стисло описують стан проблеми як в Україні, так і за кордоном; конкретно формулюють проблеми, які передбачено вирішити в процесі проведення НДР; указують, чи проводять дану НДР вперше, або вона є продовженням раніше виконаних робіт. Також наводять перелік технічних та нормативних документів, що можуть бути використані під час виконання НДР.

5.2.4 У розділі «Основні вимоги до проведення НДР» викладають основні технічні вимоги, що їх пред'являють до НДР, указують кількісні та якісні показники, яких передбачають досягти в процесі дослідження; визначають способи моделювання об'єктів дослідження із застосуванням обчислювальної техніки, доцільність чи необхідність створення моделей, макетів або експериментальних зразків із зазначенням їх кількості та документації на їх виготовлення тощо.

Крім того, встановлюють необхідність проведення патентних досліджень, забезпечення надійності, метрологічного забезпечення, забезпечення ресурсами тощо.

5.2.5 У розділі «Етапи проведення НДР» визначають необхідність введення етапів роботи, їхній зміст, терміни виконання та форми подання результатів на кожному з них.

Орієнтовний зміст робіт під час проведення НДР наведений у ДСТУ 3973 та в додатку А цього документа.

5.2.6 У розділі «Порядок приймання НДР та її етапів» вказують:

- доцільність приймання НДР за етапами, якщо вони встановлені;
- необхідність проведення попередньої експертизи завершеної НДР;

- рівень приймання НДР (вченою (науково-технічною) радою організації-виконавця, приймальною комісією або безпосередньо замовником);
- процедуру і порядок формування приймальної комісії (у разі приймання НДР комісією);
- необхідність розроблення програми приймання НДР комісією;
- кількість експериментальних зразків, макетів, моделей та перелік документів, які потрібно подавати на розгляд приймальній комісії чи замовнику НДР і створення яких передбачається в процесі виконання НДР.

5.2.7 У розділі «Рекомендації щодо реалізації результатів НДР» вказують намічувані напрями використання наукових і науково-прикладних результатів згідно з ДСТУ 3973.

5.2.8 Графіки, схеми, алгоритми, таблиці, розрахунки, програми тощо, які доповнюють зміст ТЗ на НДР, наводять у додатках до технічного завдання.

5.2.9 *(Вилучено, Зміна №1).*

5.3 Оформлення ТЗ на НДР

5.3.1 Першою сторінкою ТЗ на НДР є титульний аркуш, який містить повну назву теми наукового дослідження, грифи погодження і затвердження технічного завдання, інформацію про керівника дослідження, а за необхідності — гриф обмеження розповсюдження.

На останньому аркуші технічного завдання наводять інформацію про відповідальних виконавців: власне ім'я, прізвище, посада, а в разі необхідності — про інших виконавців та співвиконавців.

Форма титульного та останнього аркушів ТЗ на НДР наведена в додатку Б та додатку Ба відповідно.

(Змінено, Зміна № 1).

5.3.2 ТЗ погоджують та затверджують у порядку, що встановлюють замовник та виконавець НДР.

ТЗ на ініціативну (пошукову) НДР затверджує керівник організації-виконавця НДР.

5.3.3 Текст, ілюстрації, таблиці або їх сполучення в технічному завданні оформляють згідно з ДСТУ 3008.

5.3.4 ТЗ оформляють на аркушах формату А4 (210x297 мм). Дозволено додатки до ТЗ оформляти на аркушах інших форматів згідно з ДСТУ 3008.

(Змінено, Зміна № 1).

5.3.5 За домовленістю між виконавцем та замовником зміни до ТЗ проводять на будь-якому етапі виконання НДР (якщо в цьому виникає потреба).

Під змінами до ТЗ розуміють будь-яке виправлення, вилучення або доповнення погодженого та затвердженого тексту ТЗ.

5.3.6 Зміни до ТЗ на НДР оформляють окремим документом — доповненням до ТЗ. Зміни погоджують та затверджують у тому ж порядку, що і технічне завдання. Дозволено зміни до ТЗ погоджувати тільки з тими організаціями, до компетенції яких вони мають відношення.

5.3.7 Доповнення до ТЗ потрібно складати з вступної частини та розділів, що підлягають змінам.

У вступній частині доповнення вказують причини внесення змін, а у відповідних розділах наводять номери змінюваних пунктів і їхній новий зміст, номери і зміст вилучених та нових пунктів ТЗ, що долучають.

5.3.8 Титульний аркуш доповнення до ТЗ на НДР оформляють за аналогією з оформленням титульного аркуша ТЗ, на якому зазначають номер доповнення, якщо доповнень до ТЗ більше одного.

На титульному аркуші ТЗ на НДР записують: «Діє разом з доповненням № ...» (додаток Б).

6 РОБОТИ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬ ПРОВЕДЕННЯ НДР

У підрозділах 6.1 — 6.3 наведені деякі види та зміст робіт, що можуть мати місце під час проведення НДР.

6.1 Патентні дослідження

6.1.1 Патентні дослідження — системний науковий аналіз властивостей об'єкта господарської діяльності протягом його життєвого циклу, які впливають з правової охорони об'єктів промислової власності (ДСТУ 3575).

Примітка. Об'єкт господарської діяльності — продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин), спосіб, позначення товарів і послуг (ДСТУ 3575).

6.1.2 У разі проведення патентних досліджень (ПД) останні стають частиною НДР. Їх ґрунтують на аналізі патентної та іншої науково-технічної інформації, що дозволяє виконавцям НДР визначити патентну ситуацію щодо об'єкта господарської діяльності (наукового дослідження).

Примітка. Патентна ситуація щодо об'єкта господарської діяльності — сукупність даних з правової охорони об'єктів промислової власності (ДСТУ 3575).

6.1.3 ПД проводять відповідно до узгодженої замовником і виконавцем документації на виконання НДР, якою визначають зміст, виконавця ПД, термін їх виконання, вимоги до результатів цих досліджень. Необхідність залучення сторонніх організацій до проведення патентних досліджень визначає виконавець роботи, у складі якої виконують ці дослідження.

6.1.4 Конкретний зміст патентних досліджень визначають у залежності від характеру виконуваної роботи, призначення кінцевої науково-технічної продукції, результатів аналізу попередньої діяльності організації тощо.

6.1.5 Результатом ПД є звіт, матеріали якого використовують для прогнозування, вибору напрямів дослідження, формування та уточнення вихідних вимог замовника НДР, розроблення технічного завдання, якщо в цьому виникає потреба, складання заявок на видачу охоронних документів об'єктів інтелектуальної власності, оформлення патентних формулярів тощо.

6.1.6 Власника оригіналу звіту про патентні дослідження визначають у технічному завданні.

6.1.7 Види робіт, що виконують під час проведення ПД, порядок оформлення, викладання та зберігання звіту про патентні дослідження — згідно з ДСТУ 3575.

6.2 Метрологічне забезпечення НДР

6.2.1 Метрологічне забезпечення — установлення та застосування метрологічних норм і правил, а також розроблення, виготовлення та застосування технічних засобів, необхідних для досягнення єдності і потрібної точності вимірювань (ДСТУ 2681).

Єдність вимірювань — стан вимірювань, за якого їх результат виражають в узаконених одиницях вимірювання, а характеристики похибок або невизначеності вимірювання відомі та із певною ймовірністю не виходять за встановлені границі [4].

(Змінено, Зміна № 1).

6.2.2 Метрологічне забезпечення НДР здійснюють з урахуванням вимог відповідних нормативних документів (додаток В).

6.2.3 Основні завдання метрологічного забезпечення НДР:

- застосування застандартизованих метрологічних термінів та одиниць фізичних величин, установлених у нормативній документації;
- виконання метрологічних правил, положень та норм, установлених у нормативній документації;
- застосування стандартних довідкових даних про фізичні сталі, стандартних зразків складу та властивостей речовин і матеріалів;
- установлення і обґрунтування вимог до точності вимірювання параметрів величин;
- вибирання засобів вимірювальної техніки та методик виконання вимірювання, які повинні забезпечувати необхідні діапазон та точність вимірювання;
- розроблення методик виконання вимірювання та їх метрологічна атестація;
- розроблення нестандартизованих засобів вимірювальної техніки та їх дослідження з метою визначення метрологічних характеристик;
- аналізування вірогідності й одержаних у процесі дослідження результатів та їх інтерпретування у відповідності до задач точності НДР;

— проведення метрологічної експертизи документації, яку розробляють у процесі виконання НДР.

(Змінено, Зміна № 1).

6.2.4 Метрологічна експертиза документації — аналіз і оцінка правильності прийнятих у документації технічних рішень щодо реалізації метрологічних норм і правил (ДСТУ 2681).

6.2.5 Метрологічну експертизу проводить метрологічна служба організації-виконавця НДР.

(Змінено, Зміна № 1).

6.2.6 Метрологічна експертиза може бути частиною попередньої наукової та науково-технічної експертизи.

6.2.7 Орієнтовний зміст метрологічної експертизи наведений у додатку Г.

6.3 Забезпечення надійності

6.3.1 Питання надійності об'єкта дослідження розглядають, як правило, у разі виконання НДР для одержання вихідних даних, пошуку принципів і способів створення нової або модернізації технічної продукції та поставлення її на виробництво.

6.3.2 Надійність — властивість об'єкта зберігати у часі в установлених межах значення всіх параметрів, які характеризують здатність виконувати потрібні функції в заданих режимах та умовах застосування, технічного обслуговування, зберігання та транспортування (ДСТУ 2860).

6.3.3 Основи надійності під час наукових досліджень прикладного спрямування забезпечують на етапі вибирання та наукового обґрунтування прийнятого напряму досліджень об'єкта (система, пристрій, машина, механізм, апаратура, прилад чи будь-які їхні частини).

6.3.4 Забезпечення надійності на етапі вибирання напряму дослідження та на наступних етапах досягають шляхом:

— установлення вимог щодо надійності об'єкта дослідження та їх подальшого дотримання;

— розроблення програми забезпечення надійності.

6.3.5 Загальні вимоги до програми забезпечення надійності технічних засобів та їх елементів, а також порядок розроблення – згідно з ДСТУ 2863.

6.3.6 Перелік основних нормативних документів із забезпечення вимог надійності наведено в додатку Д.

7 ПРИЙМАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ НДР

7.1 Загальні положення

7.1.1 Приймання НДР (етапів НДР) проводять з метою встановлення відповідності результатів, одержаних у процесі виконання НДР, вимогам ТЗ на НДР, оцінювання наукового і (або) науково-технічного рівня проведених досліджень, визначення наукової і науково-технічної новизни і пріоритетності та патентної ситуації щодо об'єкта дослідження, а також визначення доцільності проведення дослідно-конструкторських чи дослідно-технологічних робіт, якщо НДР передувала розробленню і поставленню продукції на виробництво.

7.1.2 Після завершення роботи звіт про НДР підлягає рецензуванню експертами згідно з Порядком формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України [5].

7.2 Попередня наукова і науково-технічна експертиза НДР

7.2.1 Наукова і науково-технічна експертиза (далі — експертиза) — діяльність, метою якої є дослідження, перевіряння, аналізування та оцінювання науково-технічного рівня об'єктів експертизи і готування обґрунтованих висновків для прийняття рішень щодо таких об'єктів [3].

7.2.2 Попередню експертизу НДР відповідно до [3] рекомендується проводити у випадку, якщо НДР виконувалася за державною тематикою, замовником якої є НАН України, або за програмно-цільовою чи конкурсною тематикою НАН України.

Експертиза повинна бути об'єктивною і комплексною та відповідати вимогам і нормам чинного законодавства України.

Попередню експертизу проводять, як правило, фахівці організації-виконавця НДР або із залученням фахівців сторонніх організацій.

7.2.3 Основними завданнями попередньої експертизи є:

- перевіряння відповідності вимог до об'єкта дослідження вимогам чинних в Україні нормативних документів;
- оцінювання наукового і практичного значення одержаних результатів у порівнянні із сучасним рівнем наукових і технічних знань;
- прогнозування наукових, науково-технічних, соціально-економічних, екологічних наслідків реалізації результатів НДР.

7.2.4 Інші види наукової та науково-технічної експертизи (первинна, повторна, додаткова, контрольна), які встановлені Законом України «Про наукову і науково-технічну експертизу» [3], входять до компетенції замовника НДР і виконуються, як правило, силами його спеціалізованих підрозділів або шляхом залучення незалежних експертів.

7.3 Приймання результатів НДР вченою (науково-технічною) радою

7.3.1 Після виконання всіх вимог, викладених у ТЗ на НДР, та відповідно до запланованого терміну виконання роботи виконавець НДР в особі наукового керівника звітує про проведену роботу і одержані наукові і науково-технічні результати на засіданні вченої (науково-технічної) ради (секції ради) установи.

7.3.2 На засідання ради подають:

- звіт про НДР;
- затверджене технічне завдання (або документ, що його замінює) на проведення НДР;
- рецензії експертів, що характеризують результати наукових досліджень.

Якщо передбачено технічним завданням на НДР, то подають ще й такі документи:

- затверджені проміжні звіти про виконання запланованих етапів НДР;
- звіт про патентні дослідження;
- перелік об'єктів права інтелектуальної власності, створених під час виконання наукових досліджень;
- протоколи випробування експериментального зразка (макета, моделі);
- конструкторську документацію на експериментальний зразок (макет, модель);
- проєкт ТЗ на створення нової продукції (виробу, матеріалу, речовини, послуги тощо), якщо результати НДР дають підставу для проведення дослідно-конструкторської (дослідно-технологічної) роботи;
- інші необхідні матеріали відповідно до технічного завдання на проведення робіт за завершеною темою, вимог замовника чи вченої (науково-технічної) ради установи.

7.3.3 Позитивне рішення вченої (науково-технічної) ради (секції) щодо звітування виконавцем НДР про одержані результати є підставою для затвердження звіту про НДР керівництвом установи.

7.3.4 У разі неприйняття звіту вченою (науково-технічною) радою виконавець НДР без додаткового фінансування усуває всі зауваження і враховує пропозиції, що були висловлені членами ради. На засіданні встановлюють дату повторного розглядання звіту вченою радою.

7.4 Приймання НДР приймальною комісією

7.4.1 За вимогою замовника та на підставі ТЗ науково-дослідну роботу може оцінювати та приймати приймальна комісія, яку наказом за погодженням із замовником призначає організація-виконавець НДР.

У наказі вказують:

- назву НДР;
- склад комісії, головою якої призначають представника замовника НДР;
- мету і завдання комісії;
- місце і дату засідання комісії;

— перелік документів, що подає комісії виконавець НДР.

Якщо технічним завданням передбачено створення експериментального зразка (макета, моделі), то необхідність пред'явлення його комісії зазначають у цьому ж наказі.

7.4.2 До переліку документів, що надає виконавець НДР комісії, як правило, включають:

- затверджене ТЗ на НДР (з доповненнями, якщо в ТЗ вносили зміни);
- затверджений звіт про НДР;
- рецензії експертів або висновки попередньої наукової чи науково-технічної експертизи;
- програми, розрахунки, методики та протоколи випробування експериментального зразка (макета, моделі), якщо його розроблення і створення передбачено ТЗ;
- проект технічного завдання на проведення дослідно-конструкторської або дослідно-технологічної роботи, якщо це було визначено ТЗ на НДР;
- інші матеріали.

7.4.3 За результатом приймання НДР комісія оформляє акт, який затверджує голова комісії. Рекомендована форма акта приймання НДР наведена в додатку Д ДСТУ 3973.

7.4.4 У разі неприйняття результатів НДР комісією виконавець НДР повинен діяти відповідно до прийнятих цією комісією рішень.

8 ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ТА ОБЛІК НДР

8.1 Обов'язковій державній реєстрації та обліку підлягають НДР, що виконуються підприємствами, установами та організаціями НАН України (далі — виконавець) за рахунок коштів державного (загального та/або спеціального фондів державного бюджету) та місцевих бюджетів.

Якщо юридична або фізична особа, яка виконує НДР, робить це за рахунок

інших джерел фінансування, то реєстрація таких НДР здійснюється за бажанням виконавця.

8.2 Державну реєстрацію та облік розпочатих, виконуваних, завершених відкритих за режимом доступу НДР здійснює державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (далі — УкрІНТЕІ) згідно з «Порядком державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» (далі — Порядок) [6] шляхом внесення інформації до Автоматизованого інформаційного фонду науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт і захищених дисертацій.

8.3 Процедура державної реєстрації та обліку розпочатих, виконуваних, завершених НДР передбачає подання до УкрІНТЕІ реєстраційних, облікових і звітних документів, до яких згідно з Порядком належать: реєстраційна картка (далі — РК) — документ, яким виконавець інформує про початок виконання НДР; облікова картка (далі — ОК) і звітні матеріали про перебіг виконання НДР — документи, якими виконавець інформує про хід виконання і завершення НДР.

Якщо НДР виконуються кількома виконавцями (головний виконавець і співвиконавці), то подання реєстраційних, облікових та звітних документів здійснюється головним виконавцем відповідно до вимог, встановлених Порядком.

8.4 Публічний реєстратор (співробітник УкрІНТЕІ), наділений повноваженнями на здійснення реєстраційних дій, який приймає реєстраційні, облікові, звітні документи та(або) електронні документи від виконавців, перевіряє їх та здійснює реєстраційні дії за відсутності підстав для зупинення або відмови у здійсненні реєстрації.

8.5 Підтвердженням державної реєстрації НДР є присвоєння НДР державних реєстраційних й облікових номерів та внесення відповідних записів до електронної бази даних.

8.6 Для здійснення державної реєстрації та обліку розпочатих, виконуваних, завершених відкритих НДР виконавець визначає уповноважену ним особу, яка є відповідальною за заповнення реєстраційних та облікових документів, і повідомляє

про неї УкрІНТЕІ, указуючи власне ім'я і прізвище уповноваженої особи, посаду, телефон, адресу електронної пошти. Інформація надається листом за підписом керівника або заступника керівника виконавця. Лист засвідчується підписом, у тому числі електронним цифровим підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (далі — електронний підпис), відповідно до статті 7 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» [7].

У наукових установах уповноваженою особою є вчений секретар або заступник директора, до повноважень якого відноситься організація наукової, науково-технічної діяльності. Уповноважена особа відповідає за внесення необхідної інформації в РК НТД, ОК НТД та передає звітні документи до УкрІНТЕІ.

8.7 Уповноважена особа реєструється в системі віддаленої електронної реєстрації НДР (далі — Система 1), проходить процедуру авторизації, отримує доступ до особистого кабінету в Системі 1 (далі — Особистий кабінет) і можливість заповнювати та редагувати поля всіх видів документів.

Логіном для юридичних осіб є скорочене найменування установи виконавця англійською мовою відповідно до статутних документів.

8.8 Вхід у Систему 1, реєстрація уповноваженої особи в Системі 1 та доступ до Особистого кабінету здійснюється через посилання, розміщені на сайтах Міністерства освіти і науки України (<http://mon.gov.ua>) та УкрІНТЕІ (<http://ukrintei.ua>).

Реєстрація в Системі 1, отримання доступу до Особистого кабінету, користування Особистим кабінетом, заповнення полів РК НДР та ОК НДР, отримання технічної, методичної та інформаційної допомоги під час заповнення РК НДР та ОК НДР є безоплатними.

8.9 Реєстрація відкритих НДР здійснюється після заповнення через Особистий кабінет РК НДР та її підписання уповноваженою особою шляхом накладання електронного підпису та автоматично Системою 1 передається до УкрІНТЕІ, який протягом десяти робочих днів із дня надходження РК НДР здійснює її перевірку.

Якщо інформація, зазначена в деяких полях заповненої РК НДР, не відповідає

вимогам Порядку, в Особистому кабінеті з'являється повідомлення від реєстратора з відповідними зауваженнями. Виконавець зобов'язаний протягом п'яти робочих днів із дня отримання зауважень внести виправлення.

У випадку порушення строку подання інформації, передбаченим цим Порядком, виконавець додає до РК НДР скановану копію офіційного документа із зазначенням причин недотримання встановленого строку. Документ засвідчується підписом, у тому числі електронним підписом.

Результати перевірки, що свідчитимуть про невідповідність наведеної в РК НДР інформації положенням Порядку, є підставою для відмови у державній реєстрації НДР.

8.10 УкрІНТЕІ після отримання заповненої форми РК НДР, яка відповідає всім вимогам Порядку, присвоює НДР державний реєстраційний номер.

РК НДР з присвоєним державним реєстраційним номером і QR-кодом з'являється в Особистому кабінеті. Сформована у форматі «.pdf» РК НДР відображається в Особистому кабінеті і є доступною для збереження та друку.

8.11 Якщо необхідно внести зміни до будь-якого поля РК НДР, виконавець додає до відповідної РК НДР скановану копію офіційного документа із зазначенням попередніх і нових значень полів, в якому обґрунтовується доцільність внесення змін, і самостійно вносить зміни у відповідні поля.

Документ засвідчується підписом, у тому числі електронним підписом.

Якщо необхідно внести зміни в декілька РК НДР, зміни вносяться окремо в кожен електронну форму РК НДР.

У випадку зміни назви НДР РК НДР з державним реєстраційним номером анулюється. НДР з новою назвою має бути зареєстровано як нову роботу, якій УкрІНТЕІ присвоює новий державний реєстраційний номер.

8.12 Виконавець зареєстрованих в УкрІНТЕІ НДР у 30-денний строк із дати завершення НДР (або з дати завершення етапу незалежно від його тривалості відповідно до договору із замовником) відповідно до РК НДР, відповідно до Порядку заповнює в Системі 1 форму ОК НДР, яка також містить поля для подання

даних щодо створеної наукової (науково-технічної) продукції та надає можливість завантажити звітні документи. Подання інформації раніше строку завершення НДР або їх етапів не допускається.

Звіт оформлюється відповідно до ДСТУ 3008.

Звіт про патентні дослідження (для НДР, фінансування яких повністю або частково здійснюється за рахунок коштів державного бюджету) оформлюється у відповідності до ДСТУ 3575.

Для НДР, виконуваних повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету (загального та/або спеціального фонду) або місцевого бюджету, подання облікових і звітних документів про НДР є обов'язковим по завершенню кожного етапу та по завершенню роботи в цілому.

8.13 Якщо необхідно внести зміни в поля ОК НДР, які автоматично заповнюються Системою 1, відповідно до заповненої раніше РК НДР виконавцю необхідно спочатку внести зміни в РК НДР.

Якщо необхідно внести зміни до інших полів ОК НДР, виконавець додає до цієї ОК НДР скановану копію офіційного документа із зазначенням попередніх і нових значень полів, який регламентує доцільність внесення змін, і самостійно вносить зміни у відповідні поля.

Змінена ОК НДР автоматично Системою 1 передається до УкрІНТЕІ, який протягом десяти робочих днів із дня надходження здійснює її перевірку.

Якщо необхідно внести зміни в декілька ОК НДР, зміни вносять окремо в кожну електронну форму ОК НДР.

8.14 Після заповнення через Особистий кабінет ОК НДР та завантаження звітних документів вона підписується уповноваженою особою шляхом накладання електронного підпису та автоматично Системою 1 передається до УкрІНТЕІ, який протягом десяти робочих днів із дня надходження ОК НДР здійснює її перевірку.

Якщо інформація, зазначена в деяких полях заповненої ОК НДР та звітних документів, не відповідає вимогам Порядку, в Особистому кабінеті з'являється повідомлення від реєстратора з відповідними зауваженнями. Виконавець зобов'язаний

протягом п'яти робочих днів із дня отримання зауважень внести виправлення.

Результати перевірки, що свідчитимуть про невідповідність наведеної в ОК НДР інформації положенням Порядку, є підставою для відмови у державній реєстрації облікових документів.

8.15 УкрІНТЕІ після отримання заповненої форми ОК НДР та звітних документів, які відповідають усім вимогам Порядку, присвоює НДР державний обліковий номер.

ОК НДР з присвоєним державним обліковим номером і QR-кодом з'являється в Особистому кабінеті. Сформована у форматі «.pdf» ОК НДР відображається в Особистому кабінеті і є доступною для збереження та друку.

(Змінено, Зміна № 1).

ДОДАТОК А (довідковий)

ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ РОБІТ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НДР

А.1 Здебільшого процес виконання фундаментальних та прикладних НДР зводять до вибирання напрямів дослідження, безпосереднього проведення досліджень (теоретичних і експериментальних) і узагальнення одержаних результатів з одночасним оформленням звіту про завершену НДР.

А.2 Орієнтовний зміст робіт, які виконують під час проведення НДР, складений на основі узагальнення ряду споріднених (аналогічних) нормативних документів зі стандартизації.

(Змінено, Зміна № 1)

А.2.1 Вибирання напрямів дослідження:

- аналізування наукової і науково-технічної літератури, нормативної документації, іншої інформації щодо об'єкта дослідження і його аналогів;
- формулювання можливих напрямів дослідження і способів розв'язання поставлених задач;
- відпрацювання методики (методик) дослідження, його програмного і метрологічного забезпечення;
- проведення науково-технічного маркетингу та патентних досліджень;
- конкретизація наукових і науково-технічних задач, розроблення робочих гіпотез, побудова моделей об'єктів дослідження, прогнозування очікуваних результатів НДР тощо;
- складання аналітичного огляду і проміжного звіту (за необхідності);

А.2.2 Теоретичні і експериментальні дослідження:

- створення теоретичних моделей, розроблення програм і формування бази даних щодо об'єкта дослідження, розв'язання конкретних математичних задач із застосуванням обчислювальної техніки, одержання теоретичних результатів;

- проведення дослідів, оброблення експериментальних даних, порівняння одержаних результатів із теоретичними розрахунками;
- корегування теоретичних моделей, визначення потреби в проведенні додаткових експериментів і патентних досліджень;
- систематизація теоретичних і експериментальних результатів і формулювання попередніх висновків;
- виготовлення експериментального зразка (макета, моделі) та технічної документації на нього, якщо передбачено ТЗ на НДР;
- складання проміжних звітів, якщо передбачено ТЗ на НДР та календарним планом проведення НДР;

А.2.3 Узагальнення результатів НДР:

- оцінювання одержаних результатів відповідно до вимог, викладених у ТЗ на НДР;
- проведення додаткових експериментів, маркетингових та патентних досліджень або контрольних вимірювань (у разі потреби);
- розроблення рекомендацій щодо впровадження результатів НДР;
- визначення орієнтовної техніко- чи соціально-економічної ефективності від упровадження цих результатів (за необхідності);
- формулювання технічних вимог, які можуть увійти в ТЗ на розроблення продукції, та прогнозування можливості її сертифікації;
- складання і оформлення звітних документів, що передбачено технічним завданням на завершену НДР;
- звітування на вченій (науково-технічній) раді про одержані результати;
- здавання науково-дослідної роботи замовникові НДР чи приймальній комісії (якщо передбачено ТЗ на НДР).

ДОДАТОК Б
(довідковий)

ФОРМА ТИТУЛЬНОГО АРКУША ТЗ НА НДР

(Для службового користування)*

ПОГОДЖЕНО

_____
(посада, назва установи)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(розшифрування
підпису)

_____
(дата)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада, назва установи)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(розшифрування
підпису)

_____
(дата)

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ
на науково-дослідну роботу

_____
(повна назва НДР)

_____
(шифр, номер теми)

Діє разом із доповненням №...**

Науковий керівник НДР

_____
(посада, назва установи)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(розшифрування
підпису)

_____
(дата)

*Зазначають у випадку обмеження доступу до інформації, яку містить ТЗ на НДР.
** Зазначають за наявності зміни (доповнення) до ТЗ на НДР.

ДОДАТОК Ба
(довідковий)

ФОРМА ОСТАННЬОГО АРКУША ТЗ НА НДР

ПОГОДЖЕНО ¹⁾

_____
(керівник організації–виконавця
складової частини НДР)

_____
(науковий керівник НДР)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис) (розшифрування підпису)

_____
(підпис) (розшифрування підпису)

_____
(дата)

_____
(дата)

ПОГОДЖЕНО ¹⁾

_____
(керівник підрозділу стандартизації
організації–виконавця)

_____
(керівник підрозділу метрологічної
служби організації–виконавця)

_____
(підпис) (розшифрування підпису)

_____
(підпис) (розшифрування підпису)

_____
(дата)

_____
(дата)

¹⁾ Зазначають за наявності організації чи підрозділу.

(Долучено, Зміна № 1).

ДОДАТОК В
(довідковий)

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ІЗ
МЕТРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НДР

ДСТУ 2568-94	Метрологія. Порядок атестації і використання довідкових даних про фізичні сталі та властивості речовин і матеріалів
ДСТУ 2681-94	Метрологія. Терміни та визначення
ДСТУ – Н РМГ 43:2006	Метрологія. Застосування «Руководства по выражению неопределенности измерений» (РМГ 43:2001, IDT)
ГОСТ 8.010-99	ГСИ. Методики выполнения измерений. Основные положения (Державна система забезпечення єдності вимірювання. Методики виконання вимірювання. Основні положення)
ГОСТ 8.315-97	ГСИ. Стандартные образцы состава и свойств веществ и материалов. Основные положения (Державна система забезпечення єдності вимірювання. Стандартні зразки складу та властивостей речовин і матеріалів. Основні положення)
ДСТУ ISO 80000-1:2016 (ISO 80000-1:2009; ISO 80000-1:2009/ Cor1:2011, IDT)	Величини та одиниці. Частина 1. Загальні положення
ДСТУ ISO 80000-2:2016 (ISO 80000-2:2009, IDT)	Величини та одиниці. Частина 2. Математичні знаки та символи, що використовують у природничих науках і технологіях
ДСТУ ISO 80000-3:2016 (ISO 80000-3:2006, IDT)	Величини та одиниці. Частина 3. Простір та час
ДСТУ ISO 80000-4:2016 (ISO 80000-4:2006, IDT)	Величини та одиниці. Частина 4. Механіка

ДСТУ ISO 80000-5:2016(ISO 80000-5:2007, IDT)	Величини та одиниці. Частина 5. Термодинаміка
ДСТУ IEC 80000-6:2016 (IEC 80000-6:2008, IDT)	Величини та одиниці. Частина 6. Електромагнітні явища
ДСТУ ISO 80000-7:2016(ISO 80000-7:2008, IDT)	Величини та одиниці. Частина 7. Світло
ДСТУ ISO 80000-8:2016(ISO 80000-8:2007, IDT)	Величини та одиниці. Частина 8. Акустика
ДСТУ ISO 80000-9:2016(ISO 80000-9:2009; ISO 80000-9:2009/Amd1:2011, IDT)	Величини та одиниці. Частина 9. Фізична хімія і молекулярна фізика
ДСТУ ISO 80000-10:2016(ISO 80000-10:2009, IDT)	Величини та одиниці. Частина 10. Атомна та ядерна фізика
ДСТУ ISO 80000-11:2016(ISO 80000-11:2008, IDT)	Величини та одиниці. Частина 11. Характеристичні числа
ДСТУ ISO 80000-12:2016(ISO 80000-12:2009, IDT)	Величини та одиниці. Частина 12. Фізика твердого тіла
ДСТУ OIML R 34:2014	Метрологія. Класи точності засобів вимірювальної техніки
ДСТУ 7392:2013	Метрологія. Атестація методик виконання вимірювання. Основні положення та порядок виконання
ДСТУ-Н РМГ 63:2013	Метрологія. Забезпечення ефективності вимірювання під час керування технологічними процесами. Метрологічна експертиза технічної документації

(Змінено, Зміна № 1).

ДОДАТОК Г
(довідковий)**ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ МЕТРОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

Документи, які розробляють під час проведення НДР (технічне завдання на НДР або документ, що замінює його; доповнення до ТЗ; схеми; кресленики; звіт тощо), можуть проходити метрологічну експертизу, яку здебільшого зводять до перевіряння:

- правильності найменувань і позначень фізичних величин і їх одиниць;
- додержання термінів із метрології та вимірювальної техніки;
- повноти та правильності нормування метрологічних характеристик, параметрів та засобів вимірювальної техніки відповідно до призначення об'єкта дослідження;
- наявності та правильності посилань на стандарти та інші нормативні документи з метрології;
- забезпечення методиками повірки чи калібрування засобів вимірювальної техніки, що використані для дослідження (за необхідності);
- можливості контролю параметрів об'єкта дослідження стандартними та спеціальними засобами вимірювальної техніки (за необхідності);
- правильності вибору схем контролю, а також можливості підключення контрольно-вимірювальних засобів;
- правильності розташування контрольно-вимірювальних засобів (устаткування), що виключає вплив зовнішніх факторів на точність вимірювання;
- вимог безпеки, умов експлуатування, зберігання та транспортування засобів вимірювальної техніки і ін.

(Змінено, Зміна № 1).

ДОДАТОК Д
(довідковий)

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ІЗ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ

ДСТУ 2470-94	Надійність техніки. Системи технологічні. Терміни та визначення
ДСТУ 2860-94	Надійність техніки. Терміни та визначення
ДСТУ 2861-94	Надійність техніки. Аналіз надійності. Основні положення
ДСТУ 2862-94	Надійність техніки. Методи розрахунку показників надійності. Загальні вимоги
ДСТУ 2863-94	Надійність техніки. Програма забезпечення надійності. Загальні вимоги
ДСТУ 2864-94	Надійність техніки. Експериментальне оцінювання та контроль надійності. Основні положення
ДСТУ 3004-95	Надійність техніки. Методи оцінки показників надійності за експериментальними даними

(Змінено, Зміна № 1).

ДОДАТОК Е
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII.
- 2 Закон України «Про власність» № 885-XII.
- 3 Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» № 51/95-ВР.
- 4 Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» № 1314-VII.
- 5 Постанова Президії НАН України «Про затвердження Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України» від 19.12.2018 № 339.
- 6 Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» від 24.03.2022 № 271 зі змінами та доповненнями, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 27 червня 2023 року № 785.
- 7 Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV».

(Змінено, Зміна № 1).

Код УКНД 03.100.40

Ключові слова: виконавець НДР, замовник НДР, звіт про НДР, наукова і науково-технічна експертиза, науково-дослідна робота, приймання НДР, реєстрація та облік НДР, технічне завдання на НДР.
